Eğitim ve Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi (ESAR)
Journal of Education and Social Sciences Research
(Cilt:6 Sayı:1- Haziran, 2025)

ARAŞTIRMA
Gönderim Tarihi: 03/03/2025
Kabul Tarihi: 10/06/2025

Sporun Felsefesi ve Olimpizm Ruhu

Yunus Şahinler[1]

DOI: 10.5281/zenodo.15784855

Öz

Spor, yalnızca bedensel bir etkinlik olmanın ötesinde, bireyin zihinsel, ahlaki ve toplumsal gelişimine katkı sağlayan çok yönlü bir insanlık pratiğidir. Bedensel performansın ötesine geçen bu yapı, bireyin karakter gelişimine, öz disiplinine, empati becerilerine ve toplumsal dayanışma anlayışına doğrudan katkıda bulunmaktadır. Aynı zamanda spor, kültürler arası etkileşimi destekleyen evrensel bir dil olarak, küresel ölçekte değer paylaşımını mümkün kılar. Bu çok katmanlı özellikleriyle spor, birey-toplum ilişkilerinde önemli bir işlev üstlenmektedir.

Spor felsefesi ise bu etkinliğin ardında yatan temel ilkeleri, değerleri, anlamları ve amaçları sorgulayan disiplinlerarası bir alan olarak karşımıza çıkar. Sporun hangi etik normlara dayandığı, bireyin kendini gerçekleştirmesine nasıl olanak sunduğu ve toplumla etkileşiminin ne şekilde kurgulandığı gibi sorular bu alanın temelini oluşturur.

Bu bağlamda Olimpizm, sporun yalnızca rekabet değil, aynı zamanda etik, estetik ve kültürel bir bütünlük taşıdığını ifade eden evrensel bir yaşam felsefesidir. Modern Olimpik Hareket'in kurucusu Pierre de Coubertin'e göre Olimpizm, bireyin beden, zihin ve ruh bütünlüğünü spor yoluyla geliştirerek mükemmellik, dostluk ve saygı gibi evrensel değerlere ulaşmayı hedefler. Bu anlayış, Olimpizm Ruhu olarak tanımlanan, barış, adalet, dayanışma ve fair play ilkelerine dayalı bir yaşam tarzını teşvik eder.

Bu çalışmada sporun felsefi temelleri ile Olimpizm'in tarihsel, kültürel ve ideolojik gelişimi ele alınmakta; bireysel ve toplumsal düzeydeki yansımaları değerlendirilmektedir. Gelecekte sporun, Olimpizm Ruhunu esas alan eğitsel ve etik değerler çerçevesinde bir dönüşüm aracı olarak daha güçlü biçimde konumlanacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelime: Spor, Felsefe, Olimpizim

[1] Dr.Öğr.Üyesi, İstanbul Gelişim Üiversitesi, Spor Bilimler Fakültesi, ysahinler@gelisim.edu.tr , ORCID: 0000-0002-5268-020X

Philosophy of Sports and Spirit of Olympism

Abstract

Sports is a multifaceted human practice that provides the contribution of the individual's mental, parts and social shares beyond just an event that takes place. This structure of physical performance has direct contributions to the characters, self-discipline, empathy and understanding of social solidarity of individuals. At the same time, sports, as a universal language that supports intercultural communication, enables global value sharing. With these multi-contribution features, sports maintain an important function in plant-society components. Sports economics emerges as an interdisciplinary field that questions the basic values, values, intensities and ratios that lie behind this activity. The rules such as which ethical norms sports are based on, how the individual is provided with opportunities for self-realization and how social communication is structured are structured in this field. In this context, Olympism is a universal philosophy of life that states that sports are not only competitive but also ethical, aesthetic and cultural. According to Pierre de Coubertin, the founder of the Modern Olympic Movement, Olympism aims to develop the physical, mental and spiritual integrity of the individual through sports and to reach universal values such as perfection, friendship and respect. This understanding encourages a lifestyle based on the principles of peace, justice, solidarity and fair play, defined as the Spirit of Olympism.

This study examines the philosophical foundations of sports and the historical, cultural and ideological development of Olympism; its reflections on individual and social levels are evaluated. It is anticipated that in the future, sports will be positioned more strongly as a tool of transformation within the framework of educational and ethical values based on the Spirit of Olympism.

Key Word: Sports, Philosophy, Olympism

Extendet Abstract

Sport is a multifaceted human practice that transcends physical activity and contributes significantly to the mental, moral, and social development of individuals. Within this broader framework, the philosophy of sport investigates the ethical, cultural, and existential meanings embedded in sporting practices. It focuses on the values and principles that guide human participation in sport, exploring its impact on both personal identity and collective life. Olympism, which builds upon these foundations, is defined as a universal philosophy of life that combines sport with education and culture, aiming to foster individual development and social harmony through ideals such as excellence, friendship, and respect.

Historically, sport has reflected the dominant values and intellectual currents of its time. In Ancient Greece, philosophers such as Socrates, Plato, and Aristotle viewed physical education as an essential part of the pursuit of moral and intellectual virtue. For them, sport embodied the ideal of *areté*, a holistic excellence that unified body, mind, and character. This classical understanding of sport's ethical and educational function laid the groundwork for its later philosophical elaborations. During the Middle Ages, however, the body was often

perceived through a religious lens as something to be subdued, and sport was limited in scope, reserved for specific social or spiritual purposes. It was not until the Renaissance and Enlightenment periods that the value of the body and physical education was reasserted. Thinkers such as Locke and Rousseau emphasized the importance of physical activity in the natural and moral development of the individual, contributing to the re-establishment of sport as a meaningful educational tool.

The Industrial Revolution marked another turning point in the history of sport, transforming it into an organized and competitive institution aligned with the values of discipline, productivity, and national cohesion. Sport became a structured and large-scale activity, capable of shaping both individual behavior and societal norms. The revival of the Olympic Games in 1896 under the leadership of Pierre de Coubertin symbolized the convergence of these educational and ethical values in a global movement. Coubertin envisioned Olympism as a means of uniting different cultures through sport, encouraging peace, character development, and international understanding.

In the contemporary context, sport is increasingly recognized for its social and psychological benefits. Empirical studies have shown that participation in sport enhances self-esteem, reduces anxiety and depression, and improves interpersonal relationships, particularly among youth. These outcomes are influenced by various factors, including family environment, peer networks, and broader community support. Sport serves as a platform for inclusion and empowerment, especially for marginalized groups. Programs designed to increase access for minority youth, girls, and individuals with disabilities demonstrate sport's potential to foster social participation and reduce inequality.

Culturally, sport plays a vital role in expressing shared values and reinforcing collective identity. Major events such as the Olympic Games and the FIFA World Cup not only showcase athletic talent but also promote national pride, cultural dialogue, and unity. At the local level, sports can stimulate economic activity, generate community engagement, and foster a sense of belonging. These dynamics underscore the dual function of sport as both a personal and collective experience.

Olympism extends these roles by framing sport as a vehicle for ethical education and cultural exchange. Its core values—excellence, friendship, and respect—are not limited to athletic performance but encompass a broader commitment to human dignity and cooperation. Olympic education programs aim to instill these ideals in younger generations, encouraging fair play, solidarity, and responsible citizenship. The educational mission of Olympism ensures that its values remain relevant across generations and social contexts.

At the same time, Olympism responds to contemporary global challenges such as environmental sustainability, gender equity, and social responsibility. Recent Olympic Games have integrated green practices and emphasized inclusion, particularly through the increased participation of women and athletes with disabilities. The International Olympic Committee's initiatives reflect a growing awareness of sport's societal impact and its potential to contribute to sustainable development.

However, the commercialization of sport presents ethical dilemmas. While corporate sponsorship and media exposure have expanded the reach and resources of sporting events, they also raise concerns about the integrity of sport and the preservation of its foundational values. Scholars argue that balancing commercial interests with the ethical principles of Olympism is crucial to maintaining the credibility and educational function of the Olympic Movement.

Despite these tensions, the Olympic Games continue to function as a platform for cultural diplomacy and international cooperation. By bringing together athletes from diverse backgrounds, the Games encourage mutual respect and understanding. The inclusion of new sports and disciplines further enhances the Olympic Movement's relevance to younger audiences and diverse cultural traditions.

Ultimately, the philosophy of sport and the spirit of Olympism converge in their emphasis on the formative and unifying potential of sport. Through its ethical foundations and cultural significance, sport offers a means of personal growth, social cohesion, and global solidarity. Olympism, by promoting values that transcend national and cultural boundaries, continues to inspire a vision of sport that is inclusive, educational, and ethically grounded.

Giriş

Spor, fiziksel sağlık için hayati önem taşıyan ve bireysel kişilikleri şekillendirmede ve sosyal bağlantıları teşvik etmede önemli bir rol oynayan çok çeşitli aktiviteleri kapsar. Sporun tanımı, hem kişisel gelişime hem de toplumsal katılıma katkıda bulunan rekabeti, beceriyi ve genellikle takım çalışmasını içeren organize fiziksel aktiviteler olarak anlaşılabilir. Sporun önemi, salt fiziksel eforun ötesine uzanır; bireysel ve toplumsal refahı topluca artıran psikolojik, sosyal ve ekonomik boyutları kapsar. Psikolojik bir bakış açısından, spora katılımın kişilik özelliklerini ve ruh sağlığını etkilediği gösterilmiştir. Araştırmalar, sporcuların genellikle hem sporda hem de hayatta başarılarına katkıda bulunabilen vicdanlılık ve uyumluluk gibi özellikler sergilediğini göstermektedir (Piepiora vd., 2022). Ayrıca spor yapma deneyimi, ruh sağlığı için çok önemli olan dayanıklılığı teşvik edebilir ve kişilerarası ilişkileri iyileştirebilir (Piepiora ve Piepiora, 2021). Bu özelliklerin spor yoluyla geliştirilmesi gençler için özellikle önemlidir çünkü genel gelişimleri için önemli olan gelişmiş öz saygı ve sosyal becerilere yol açabilir (Bardhan ve Nimkar, 2020).

Sosyal olarak spor, topluluk oluşturma ve kültürel değişim için güçlü bir araç görevi görür. İnsanları bir araya getirerek, aidiyet duygusunu teşvik ederek ve topluluk gururunu artırarak sosyal sermaye yaratır (Ratten, 2010). Olimpiyatlar veya Dünya Kupası gibi büyük spor etkinlikleri bu olguya örnektir çünkü yalnızca atletik yetenekleri sergilemekle kalmaz, aynı zamanda ulusal kimliği ve birliği de teşvik eder (Ulusal Kültür ve Sanat ve Ulusal Geleneksel Sporlar, 2020). Ek olarak, yerel spor etkinlikleri topluluk katılımını ve ekonomik faaliyeti canlandırabilir, yerel işletmelere fayda sağlayan ve sakinlerin yaşam kalitesini artıran canlı bir atmosfer yaratabilir (Feng ve Humphreys, 2016; Raso ve Cherubini, 2023). Felsefe sözcük olarak bilgelik sevgisi anlamında kullanılmakta olup Grekçe philosophia sözcüğünün Arapçalaştırılmış halidir ve bilginin peşinden gitmeyi, bilgi her nerede ve kimde olursa olsun onu elde etmeyi öngörmektedir. Bu bağlamda felsefe, tüm olanların kökenini bilmek istemeyi ve sevmeyi kapsamaktadır (Topdemir, 2009). Bu bağlamda Spor felsefesi, insanın beden, zihin ve ruh bütünlüğünü esas alırken; Olimpizm ruhu bu bütünlüğü barış, dostluk, saygı ve mükemmellik idealleriyle taçlandırarak sporu evrensel bir insanlık değeri haline getirmektedir.

Tablo 1.Spor Felsefesinin Gelişiminin Tarihsel Olarak Sıralanmış Hali, Tarih ve Dönem Odaklı *Şekilde Sade Bir Kronoloji*

Dönem / Tarih	Olay / Gelişme
M.Ö. 776	Antik Olimpiyat Oyunları'nın Başlaması (Yunanistan)
M.Ö. 5. Yüzyıl	Sokrates, Platon Ve Aristoteles'in Spor Ve Beden Eğitimi Üzerine Düşünceleri
5. – 15. Yüzyıl	Orta Çağ: Sporun Dinsel Çerçevede, Sınırlı Ve Seçkinci Bir Biçimde Varlığını Sürdürmesi
15. – 16. Yüzyıl	Rönesans: Bedenin Yeniden Değer Kazanması, Bireyci Yaklaşım
17. Yüzyıl	John Locke: Eğitimde Bedenin Rolü
18. Yüzyıl	Rousseau: Doğal Gelişim Ve Beden Eğitimi Üzerine Fikirler
19. Yüzyıl (Ikinci Yarısı)	Sanayi Devrimi Sonrası Modern Sporun Doğuşu, Örgütlenme, Rekabetçi Yapı
1896	Pierre De Coubertin Öncülüğünde Modern Olimpiyat Oyunları'nın Başlaması
20. Yüzyıl (Başları)	Sporun Eğitim, Sağlık Ve Toplumla Ilişkisi Kuramsal Olarak Ele Alınmaya Başlanır
1950 – 1970'ler	Marksist, Varoluşçu Ve Fenomenolojik Yaklaşımlarla Sporun Ideolojik Ve Bireysel Yönlerinin Tartışılması
1980 – 1990'lar	Postmodern Düşüncelerle Sporun Medya, Gösteri Ve Tüketimle Ilişkisi
2000'ler – Günümüz	Kimlik, Etik, Toplumsal Cinsiyet, Dijitalleşme Ve Sürdürülebilirlik Odaklı Tartışmalar

Antik Çağ'da, özellikle Antik Yunan'da (M.Ö. 776 ve sonrası), spor yalnızca fiziksel bir faaliyet değil; ahlaki erdemlerin, ruhsal gelişimin ve toplumsal düzenin bir parçası olarak değerlendirilmiştir. Sokrates, Platon ve Aristoteles gibi filozoflar, beden eğitiminin bireyin bütünsel gelişimindeki önemini vurgulamışlardır. Orta Çağ boyunca (5. – 15. yüzyıllar), Hristiyanlık düşüncesinin etkisiyle beden olumsuzlanmış ve spor faaliyetleri genellikle sınırlı, seçkinci ve dinsel bir bağlamda sürdürülmüştür. Rönesans ve Aydınlanma dönemlerinde (15. – 18. yüzyıllar), bireycilik ve insan doğasına yönelik olumlu bakış açısıyla beden yeniden değer kazanmıştır. John Locke ve Jean-Jacques Rousseau gibi düşünürler, beden eğitiminin eğitimin

ayrılmaz bir parçası olduğunu savunmuşlardır. 19. yüzyılda, Sanayi Devrimi'nin etkisiyle spor, toplumsal üretkenliği destekleyen, disiplin sağlayan ve gençleri biçimlendiren bir araç haline gelmiştir. Bu dönemde spor, kitlesel bir organizasyon yapısına kavuşmuş, modern anlamda şekillenmeye başlamıştır. 1896 yılında Pierre de Coubertin öncülüğünde yeniden başlatılan Modern Olimpiyat Oyunları, sporun evrensel boyutunu ve ahlaki değerlerle ilişkisini yeniden gündeme taşımıştır. 20. yüzyılın başlarından itibaren, spor felsefesi akademik bir disiplin olarak şekillenmiş; sporun bireysel, toplumsal ve etik boyutları felsefi düşüncenin konusu haline gelmiştir. 1950-1970 yılları arasında Marksist, varoluşçu ve fenomenolojik yaklaşımlar, sporu ideoloji, özgürlük ve deneyim bağlamında yorumlamıştır. 1980'li ve 1990'lı yıllarda ise postmodern yaklaşımlar, sporun medya, gösteri ve tüketim kültürüyle ilişkisini sorgulamış; sporun temsil, kimlik ve simgelerle olan bağlantısına vurgu yapmıştır. 21. yüzyıl ile birlikte, spor felsefesi çok-disiplinli bir yaklaşıma evrilmiş; toplumsal cinsiyet, dijitalleşme, etik sorunlar, e-spor gibi yeni fenomenler çerçevesinde sporun anlamı yeniden düşünülmeye başlanmıştır. Bu bağlamda spor, yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda kültürel, siyasal ve etik bir etkinlik olarak ele alınmaktadır.

GENEL BİLGİLER

Sporun Sosyal ve Kültürel Boyutları

Spor, sosyal etkileşim, kültürel ifade ve takım çalışması, disiplin ve dayanıklılık gibi değerlerin teşviki için bir platform görevi görür. Bu boyutları anlamak, sporun psikolojik refahı, sosyal katılımı ve kültürel kimliği nasıl etkilediğinin araştırılmasını gerektirir. Spora katılımın, özellikle çocuklar ve ergenler için önemli psikolojik ve sosyal faydalar sağladığı gösterilmiştir. Eime ve arkadaşları, spora katılımın depresyon ve anksiyete semptomlarının azalması ve sosyal becerilerin ve öz saygının artması gibi iyileştirilmiş ruh sağlığı sonuçlarına yol açabileceğini vurgulayan sistematik bir inceleme yürütmüştür (Eime ve arkadaşları, 2013). Kullandıkları sosyal ekolojik model, spora bireysel katılımın aile, akranlar ve toplum dahil olmak üzere çeşitli faktörlerden nasıl etkilendiğini göstererek, spor yoluyla sağlığı teşvik etmede kişisel ve sosyal ortamların birbirine bağlılığını vurgulamaktadır (Eime ve arkadaşları, 2013). Bu model, gençlerin spora katılımını teşvik eden ve yaşam boyu faydalar sağlayabilecek destekleyici ortamlar yaratmanın önemini vurgular. Dahası, spor, özellikle marjinal gruplar için sosyal katılım için bir araç görevi görebilir. Gjesdal ve Hedenborg'un Norveç'te azınlık kızlarını organize gençlik sporlarına dahil etme konusundaki vaka çalışması, spora erişimin sosyal eşitsizliklerle mücadeleye yardımcı olabileceğini ve katılımcılar arasında bir aidiyet duygusu geliştirebileceğini ortaya koymaktadır (Gjesdal ve Hedenborg, 2021). Bu, sporun fiziksel aktiviteyi ve toplum katılımını teşvik ederek halk sağlığını ve sosyal uyumu geliştirmede önemli bir rol oynadığını savunan Abdullah'ın bulgularıyla örtüşmektedir (Abdullah, 2023). Sporun sosyal uçurumları kapatma ve kapsayıcılığı teşvik etme yeteneği, çeşitli ve eşitlikçi toplulukları teşvik etmek için esastır.

Kültürel olarak, sporlar genellikle toplumsal değerleri ve normları yansıtır ve şekillendirir. Ratten, spor organizasyonlarının sağlık teşviki ve çevresel sürdürülebilirlik gibi sosyal sorunları ele almak için etkilerinden nasıl yararlanabileceklerini ve böylece daha geniş sosyal sorumluluk girişimlerine nasıl katkıda bulunabileceklerini tartışıyor (Ratten, 2010). Bu bakış açısı, spor yönetiminde kurumsal sosyal sorumluluğun rolünü vurgulayan ve spor organizasyonlarının ticari sürdürülebilirliklerini korurken sosyal zorlukları nasıl ele

alabileceklerini vurgulayan Breitbarth ve diğerleri tarafından da destekleniyor (Breitbarth ve diğerleri, 2015).

SPORUN KÜLTÜREL ÖNEMİ

Toplulukları paylaşılan kimlikler ve kolektif hedefler etrafında harekete geçirebilme, sosyal sermayeyi ve toplumsal gururu teşvik edebilme biçimleriyle daha da belirginleşir. Spor ve toplumsal adaletin kesişimi, özellikle sporcu aktivizmi bağlamında giderek daha belirgin hale geliyor. Hartmann'ın sporun kültürel politikalarındaki son gelişmelere ilişkin analizi, sporcuların ırksal eşitsizlik ve siyasi adaletsizlik gibi konuları ele almak için platformlarını kullanarak toplumsal değişimin sesli savunucuları haline nasıl geldiklerini ortaya koyuyor (Hartmann, 2024). Bu aktivizm yalnızca sporun değişen manzarasını yansıtmakla kalmıyor, aynı zamanda sporun toplumsal dönüşüm için bir katalizör görevi görme potansiyelini de vurguluyor. Sonuç olarak, sporun toplumsal ve kültürel boyutları, bireyler ve topluluklar üzerindeki etkilerini anlamak için ayrılmaz bir parçadır.

Sporun Felsefi Temelleri

İnsan faaliyetinin tarihsel, kültürel ve etik boyutlarıyla derinlemesine iç içe geçmiştir. Bu araştırma, sporun tarih boyunca farklı toplumların değerlerini ve inançlarını yansıtan çeşitli felsefi mercekler aracılığıyla nasıl kavramsallaştırıldığını ortaya koymaktadır. Sporun önemi, salt fiziksel rekabetin ötesine uzanır; insan deneyimini şekillendiren ahlaki, estetik ve varoluşsal hususları kapsar. Tarihsel olarak, spor felsefesi, özellikle fiziksel mükemmelliğin çok yönlü bir eğitimin hayati bir bileşeni olarak kutlandığı Yunanistan'daki antik medeniyetlere kadar izlenebilir. Antik Yunanlılar sporu, fiziksel, ahlaki ve entelektüel mükemmelliği kapsayan “arête” veya erdemi geliştirmenin bir yolu olarak görüyorlardı (Şakar, 2022). Bu ideal, sporcuların yalnızca şan için değil aynı zamanda tanrıları onurlandırmak için de yarıştığı Olimpiyat Oyunları'nda somutlaştırılmıştır ve spor, maneviyat ve etik davranış arasındaki derin bağlantıyı yansıtmaktadır (Peters, 2019). Beden, zihin ve ruhun atletik eğitimde bütünleştirilmesi, kişisel ve toplumsal mükemmelliğe ulaşmak için elzem olarak görülüyordu ve sporla ilgili antik Yunan felsefesinin bütünsel doğasını gösteriyordu (Hilvoorde vd., 2010). Çağdaş söylemde spor felsefesi, çok çeşitli etik, sosyal ve varoluşsal soruları ele alan tanınmış bir akademik alana dönüşmüştür. Peters gibi akademisyenler, spor felsefesinin akademik bir disiplin olarak yeniden canlanmasının, doping, rekabetin doğası ve sporun toplumdaki rolü gibi konuların eleştirel bir şekilde incelenmesine olanak sağladığını vurgulamaktadır (Peters, 2019). Bu eleştirel yaklaşım, etik sportmenliği teşvik etmek için elzem olan adalet, saygı ve dürüstlük gibi spora özgü değerlerin daha derin bir şekilde anlaşılmasını teşvik eder (Meeuwsen ve Kreft, 2022). Dahası, spora yönelik felsefi sorgulama çeşitlenmiş ve spor kültürünün belirli yönlerine odaklanan çeşitli alt disiplinlerin ortaya çıkmasına yol açmıştır.

Breivik, tek bir spor felsefesinden, farklı sporların benzersiz özelliklerini ve kültürel bağlamlarını dikkate alan çoklu felsefelere geçişi tartışıyor (Breivik, 2019). Bu çeşitlenme, spor ve toplumsal değerler arasındaki karmaşık etkileşimi yansıtarak, sporun bireylerin ve toplulukların karşılaştığı daha geniş kültürel dinamiklere ve etik ikilemlere nasıl ayna tutabileceğini vurgular. Spor ve etik arasındaki ilişki, sosyal adalet ve eşitlik hakkındaki tartışmalarda özellikle önemlidir. McNamee gibi akademisyenler, sporun etik boyutlarının,

erişim, temsil ve ticarileşmenin etkisi gibi konular da dahil olmak üzere atletik uygulamaların daha geniş etkilerini anlamak için merkezi olduğunu savunuyorlar (McNamee, 2004). Bu konuların felsefi olarak incelenmesi, yalnızca rekabete ve kâra odaklanmak yerine tüm katılımcıların refahını önceliklendiren daha eşitlikçi bir spor kültürü geliştirmek için çok önemlidir. Dahası, spor felsefesi insan hareketinin anlamı ve oyunun insan yaşamındaki rolü hakkındaki varoluşsal sorularla da ilgilenir. Isidori'nin Derrida'nın spora yönelik yapıbozumcu yaklaşımına ilişkin analizi, sporun yaşamın kendisi için bir metafor olarak hizmet ettiğini, varlık ve hiçlik arasındaki gerilimleri kapsadığını ve insan durumuna ilişkin içgörüler sunduğunu ileri sürer (Isidori, 2010). Bu bakış açısı, sporun kişisel gelişimi, topluluk oluşturmayı ve kişinin kimliğini keşfetmesini nasıl kolaylaştırabileceğine dair yansıtıcı bir anlayışı teşvik eder. Sporun felsefi temelleri, insan deneyiminin karmaşıklığını yansıtan zengin bir tarihsel, etik ve varoluşsal sorgulama dokusunu kapsar.

Olimpizmin Ruhu ve Değerleri

Salt atletik rekabetin ötesinde bir felsefeyi bünyesinde barındıran Olimpizm Hareketi'nin temelini oluşturur. Kurucusu Pierre de Coubertin tarafından dile getirilen Olimpizm, sporu, kültürü ve eğitimi bütünleştiren, bireyin gelişimini ve barışçıl toplumların teşvikini vurgulayan bütünsel bir yaşam yaklaşımını teşvik eder. Bu felsefe, insan onurunu artırmayı ve toplumsal uyumu teşvik etmeyi birlikte amaçlayan mükemmellik, dostluk ve saygı gibi çeşitli temel değerlerle karakterize edilir.

Olimpizmin merkezinde, bireylerin uyumlu gelişimine olan inanç yer alır. Bu, sporun yalnızca elit sporcular için değil herkes için kişisel gelişim ve karakter gelişimi için bir araç olarak hizmet etmesi gerektiği fikrinde yansıtılır (Šukys & Majauskienė, 2018). Felsefe, salt rekabetten çok katılımı teşvik ederek, iş birliğini ve spor aracılığıyla kişisel ve toplumsal yaşamın iyileştirilmesini savunur (Šukys & Majauskienė, 2018). Bu bakış açısı, Olimpizmin durağan olmadığı, sosyal sorumluluk ve sürdürülebilirlik gibi konuları ele alarak çağdaş toplumsal ihtiyaçlara uyarlanabilir olduğu kavramıyla örtüşmektedir (Quintilio vd., 2018). Olimpizmin ruhu ayrıca sporcular arasında adil rekabetin ve karşılıklı saygının önemini vurgular. Bu, özellikle sportmenlik ideallerinin kutlandığı Olimpiyat Oyunları'nda belirgindir. "Adil oyun" kavramı, sporda dürüstlüğü ve etik davranışı teşvik eden Olimpiyat ahlakının merkezinde yer alır (Zhou, 2023). Olimpiyat Hareketi, sporcuların barış ve dostluk ruhuyla rekabet edebilecekleri bir ortam yaratmayı ve sporun kültürel ve ulusal bölünmeleri aşabileceği fikrini güçlendirmeyi amaçlamaktadır (Reid, 2020). Bu ruh, özellikle COVID-19 salgını gibi çağdaş zorlukların ortasında sporun toplumsal önemini vurgulayan Pekin 2022 Kış Olimpiyatları gibi küresel etkinlikler bağlamında hayati öneme sahiptir (Zhou, 2023). Ayrıca, Olimpizmin felsefi temelleri, bu değerleri teşvik etmede eğitimin rolüne kadar uzanır.

Olimpik eğitim girişimleri, gençlere Olimpizm ilkelerini aşılamayı, küresel vatandaşlık duygusunu geliştirmeyi ve onları günlük yaşamlarında Olimpik değerleri benimsemeye teşvik etmeyi amaçlar (Deineko vd., 2024). Bu eğitimsel yön, Olimpizm ideallerinin nesiller boyunca aktarılmasını sağlamak, çeşitli nüfuslar arasında saygı, anlayış ve iş birliği kültürünü teşvik etmek için hayati öneme sahiptir (Culpan & Wigmore, 2010). Olimpizm ve milliyetçilik arasındaki etkileşim de dikkat çekicidir. Olimpizm evrensel değerleri teşvik ederken, Olimpiyat Oyunları sırasında sıklıkla ulusal gurur ve kimlikle iç içe geçer. Bu ikilik, ulusların atletik başarıyı kutlamak ve aynı zamanda kültürel miraslarını sergilemek için bir araya gelmesiyle

küresel idealler ve yerel kimlikler arasındaki karmaşık ilişkiyi yansıtır (Zhou, 2023). Bu nedenle Olimpiyat Hareketi, hem bireysel mükemmellik hem de kolektif kimlik için bir platform görevi görerek, küresel sporlar bağlamında hem kişisel hem de ulusal anlatıların önemini vurgular. Sonuç olarak, Olimpizmin ruhu ve değerleri, spor aracılığıyla bireylerin ve toplumların uyumlu gelişimini teşvik eden bir felsefeyi kapsar.

Olimpiyat Hareketi, yalnızca atletik rekabeti değil, aynı zamanda daha geniş sosyal, kültürel ve ekonomik dinamikleri de etkileyerek günümüz spor dünyasını şekillendirmede önemli bir rol oynar.

Olimpizm değerlerine dayanan Hareket, toplumun çeşitli seviyelerinde yankı bulan ve sosyal sermayenin ve toplumsal bütünlüğün gelişimine katkıda bulunan mükemmellik, dostluk ve saygı gibi idealleri teşvik eder Prüschenk & Kurscheidt (2020). Olimpiyat Hareketi'nin etkisinin bu şekilde incelenmesi, kapsayıcılığı teşvik etme, küresel zorlukları ele alma ve kültürel değişimi teşvik etme rolü de dahil olmak üzere çağdaş sporlara çok yönlü katkılarını ortaya koymaktadır. Olimpiyat Hareketi'nin en önemli yönlerinden biri, kapsayıcılığa ve sosyal sorumluluğa olan bağlılığıdır. Olimpiyat Oyunları, çeşitli geçmişlere sahip sporcuların yeteneklerini sergilemeleri, birlik duygusunu ve ortak amacı teşvik etmeleri için bir platform görevi görür. Bu, özellikle kadınlar ve engelli bireyler gibi yeterince temsil edilmeyen gruplar arasında katılımı artırmayı amaçlayan girişimlerde belirgindir (Theodorakis vd., 2024). Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC), Oyunlarda yarışan kadın sporcuların sayısının artmasından da anlaşılacağı üzere, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kapsayıcılığı teşvik etmede ilerleme kaydetti (Theodorakis vd., 2024). Bu tür çabalar yalnızca dışlanmış grupların görünürlüğünü artırmakla kalmıyor, aynı zamanda toplumsal normlara ve klişelere de meydan okuyarak daha kapsayıcı bir spor kültürü yaratıyor. Dahası, Olimpiyat Hareketi çevresel sürdürülebilirlik ve halk sağlığı da dahil olmak üzere çağdaş küresel zorluklara uyum sağladı. Son Olimpiyat Oyunları, özellikle COVID-19 salgını ışığında, güvenlik ve sürdürülebilirliğin önemini vurguladı (Theodorakis vd., 2024).

IOC'nin çevre yöneticiliğine odaklanması, büyük ölçekli spor etkinliklerinin ekolojik etkisine ve sürdürülebilir uygulamalara duyulan ihtiyaca ilişkin artan farkındalığı yansıtmaktadır (Cain, 2023). Olimpiyat Hareketi, sürdürülebilirliği temel değerlerine entegre ederek, diğer spor organizasyonları ve etkinlikleri için bir emsal oluşturuyor ve spor endüstrisinde daha sorumlu ve çevre dostu uygulamalara doğru bir değişimi teşvik ediyor. Olimpiyat Hareketi'nin kültürel önemi de uluslararası iş birliğini ve kültürel değişimi teşvik ettiği için kayda değerdir. Olimpiyat Oyunları, dünyanın dört bir yanından sporcuları ve seyircileri bir araya getirerek kültürel diyalog ve karşılıklı anlayış için eşsiz bir fırsat yaratır (Theodorakis vd., 2024). Bu kültürel değişim, çağdaş toplumun gelişen ilgi ve değerlerini yansıtan Olimpiyat programına yeni sporların ve disiplinlerin dahil edilmesiyle daha da güçlenir (Batuev & Robinson, 2018). Olimpiyat Hareketi, çeşitli sporları benimseyerek sadece genç nesiller için alakalı kalmakla kalmıyor, aynı zamanda farklı kültürlere ve atletik geleneklere yönelik daha geniş bir takdiri de teşvik ediyor. Dahası, Olimpiyat Hareketi'nin ticarileştirilmesi spor manzarasını dönüştürerek yeni fırsatlar ve zorluklar yarattı. Olimpiyatlar, markalar ve sponsorlar için önemli bir pazarlama platformu haline geldi ve ev sahibi şehirler ve ülkeler için önemli ekonomik faydalar sağladı (Smart, 2018). Ancak, bu ticarileştirme Olimpiyat ideallerinin bütünlüğü ve sporcuların sömürülme potansiyeli hakkında soruları gündeme getiriyor (Rahman ve Lockwood, 2011). Ticari çıkarları Olimpizmin temel

değerleriyle dengelemek, IOC ve daha geniş spor topluluğu için kritik bir zorluk olmaya devam ediyor. Sonuç olarak, Olimpiyat Hareketi kapsayıcılığı teşvik ederek, küresel zorlukları ele alarak, kültürel alışverişi teşvik ederek ve ticarileştirmenin karmaşıklıklarında gezinerek günümüz spor dünyasını önemli ölçüde etkiliyor. Olimpizm değerlerine bağlı kalarak Hareket, yalnızca sporcuların ve seyircilerin deneyimini geliştirmekle kalmaz, aynı zamanda daha adil ve sürdürülebilir bir spor kültürünün gelişimine de katkıda bulunur. Olimpik Hareket gelişmeye devam ettikçe, bu ilkelere olan bağlılığı, küresel spor topluluğunun karşı karşıya olduğu acil sorunları ele almak için önemli olacaktır.

Olimpizm ruhu, günümüz spor manzarasını önemli ölçüde etkiler ve yalnızca atletik rekabetin ruhunu değil, aynı zamanda sporların faaliyet gösterdiği daha geniş sosyal, kültürel ve ekonomik bağlamları da şekillendirir. Mükemmellik, dostluk ve saygı değerlerine dayanan Olimpizm, Olimpiyat Oyunlarının ötesine uzanan idealleri teşvik ederek spor katılımının, yönetişimin ve toplum katılımının çeşitli yönlerini etkiler.

Olimpizm ruhunun temel etkilerinden biri, kapsayıcılık ve sosyal sorumluluk vurgusudur. Olimpizm Hareketi, cinsiyet eşitliğini ve sporda yeterince temsil edilmeyen grupların katılımını aktif olarak teşvik eder. Örneğin, Olimpiyat Oyunlarına daha fazla kadın sporcunun dahil edilmesi, toplumun tüm kesimlerinden katılımı teşvik eden kapsayıcı bir ortamı teşvik etme taahhüdünü yansıtır (Theodorakis vd., 2024). Kapsayıcılığa bu odaklanma, yalnızca çeşitli sporcuların görünürlüğünü artırmakla kalmaz, aynı zamanda toplumsal normlara ve klişelere meydan okuyarak daha adil bir spor kültürüne katkıda bulunur. Dahası, Olimpizm Hareketi, özellikle çevresel sürdürülebilirlik ve halk sağlığı alanlarında çağdaş küresel zorluklara uyum sağlamıştır. 1992'deki Albertville Kış Oyunları'nın ardından görüldüğü gibi, çevresel hususların Olimpiyat çerçevesine dahil edilmesi, spor etkinliklerinin ekolojik etkisine ilişkin daha fazla farkındalığa yol açmıştır (Cain, 2023). IOC'nin sürdürülebilirliğe olan bağlılığı, Oyunların karbon ayak izini azaltmayı ve ev sahibi şehirler arasında çevre dostu uygulamaları teşvik etmeyi amaçlayan girişimlerinde açıkça görülmektedir. Sürdürülebilirliğe doğru bu kayma, kaynakların sorumlu bir şekilde yönetilmesine yönelik daha geniş toplumsal taleple uyumludur ve Olimpiyat Hareketi'nin gelişen değerlerini yansıtır. Olimpizm ruhu ayrıca kültürel alışverişi ve uluslararası iş birliğini teşvik etmede önemli bir rol oynar. Olimpiyat Oyunları, farklı geçmişlere sahip sporcuların bir araya gelmesi, uluslar arasında karşılıklı anlayış ve saygıyı teşvik etmesi için bir platform görevi görür (Dubinsky, 2023). Bu kültürel alışveriş, daha genç kitlelere hitap eden yeni sporların ve disiplinlerin dahil edilmesiyle daha da güçlenir ve böylece Olimpiyat Hareketi'nin çekiciliği artar.

Sporlar aracılığıyla kültürel diplomasiye vurgu, Olimpiyatların politik ve kültürel sınırları aşma ve küresel bir topluluk duygusunu teşvik etme potansiyelini vurgular. Ayrıca, Olimpiyat Hareketi'nin ticarileştirilmesi modern sporların dinamiklerini dönüştürmüştür. Oyunların ticarileştirilmesi ev sahibi şehirler ve sponsorlar için önemli ekonomik faydalar sağlarken, aynı zamanda Olimpiyat değerlerinin bütünlüğü konusunda endişelere yol açmıştır (Smart, 2018). Ticari çıkarlar ile Olimpizm idealleri arasındaki gerilim, oyunların ruhunun kâr güdüleri tarafından gölgelenmemesini sağlamak için dikkatli bir denge gerektirir. Bu zorluk, ticarileşme ve medya temsilinin baskıları arasında Olimpizmin temel değerlerini sürdürme önemini vurgular (Smart, 2018). Dahası, Olimpizmin eğitimsel yönü genç sporculara olumlu değerler aşılamak için hayati öneme sahiptir. Olimpik eğitim programları, katılımcıları hem sporda hem de günlük yaşamda saygı, dayanışma ve adil oyun gibi değerleri somutlaştırmaya

teşvik ederek Olimpizm ilkelerini teşvik etmeyi amaçlar (Mika, 2016; Šukys & Majauskien, 2014). Bu değerleri teşvik ederek, Olimpizm Hareketi etik davranışın ve sosyal sorumluluğun önemini anlayan sorumlu vatandaşların gelişimine katkıda bulunur.

SONUÇ

Sporun felsefesi ve Olimpizm ruhu, bireylerin fiziksel, zihinsel ve ahlaki gelişimlerine katkı sağlarken, aynı zamanda toplumsal değerlerin güçlenmesine de yardımcı olur. Olimpiyat oyunları, bir arada yaşama kültürünü teşvik ederken, eşitlik, barış, dostluk ve adalet gibi evrensel değerlerin yayılmasına aracılık eder. Olimpizm, sadece fiziksel başarıyı değil, aynı zamanda insanın karakterini ve toplumdaki yerini de yücelten bir anlayışı benimser. Sporun felsefi temelleri, insanın potansiyelini en üst düzeye çıkarmayı amaçlayan bir yol olarak karşımıza çıkar ve bu süreçte adalet, eşitlik ve özgürlük gibi temel değerlere sadık kalınır.

ÖNERILER

Sporun sosyal birleştirici gücü kullanılmalı olimpiyatların, farklı kültürlerden gelen bireyleri bir araya getiren bir platform olarak kullanılması teşvik edilmelidir. Bu, barış ve kardeşlik anlayışını pekiştirebilir.

Olimpizm değerlerinin yaygınlaştırılması olimpiyat hareketinin temel değerleri, yalnızca elit sporculara değil, tüm bireylere ulaşacak şekilde genişletilmelidir. Bu değerler, toplumda daha geniş bir kabul görmeli ve günlük yaşamda uygulanmalıdır.

Evrensel eşitlik sağlanmalı olimpizm ruhunun daha geniş bir kitleye hitap etmesi için, sporun erişilebilirliği artırılmalı, tüm bireyler için eşit fırsatlar sağlanmalıdır. Özellikle engelli bireyler için spora katılımın artırılması önemlidir.

KAYNAKÇA

Abdullah, M. R. (2023). The importance of sports for public health. International Journal of Health, Medicine, and Sports, 1(4), 25-28. https://doi.org/10.46336/ijhms.v1i4.20

Bardhan, S. and Nimkar, N. (2020). Psychological barriers of young athletes and importance of sports psychologist in youth sports. Annals of Tropical Medicine and Public Health, 23(17). https://doi.org/10.36295/asro.2020.231747

Batuev, M. and Robinson, L. (2018). What influences organisational evolution of modern sport: the case of skateboarding. Sport, Business and Management: An International Journal, 8(5), 492-510. https://doi.org/10.1108/sbm-10-2017-0052

Breitbarth, T., Walzel, S., Anagnostopoulos, C., & Eekeren, F. V. (2015). Corporate social responsibility and governance in sport: “oh, the things you can find, if you don’t stay behind!”. Corporate Governance: The International Journal of Business in Society, 15(2), 254-273. https://doi.org/10.1108/cg-02-2015-0025

Breivik, G. (2019). From ‘philosophy of sport’ to ‘philosophies of sports’? history, identity and diversification of sport philosophy. Journal of the Philosophy of Sport, 46(3), 301-320. https://doi.org/10.1080/00948705.2019.1660882

Cain, A. (2023). A figurational approach to environmental sustainability in the context of sport. Frontiers in Sports and Active Living, 5. https://doi.org/10.3389/fspor.2023.1302458

Culpan, I. and Wigmore, S. (2010). The delivery of olympism education within a physical education context drawing on critical pedagogy. International Journal of Sport and Health Science, 8, 67-76. https://doi.org/10.5432/ijshs.20090028

Deineko, A., Красова, I., & Stadnyk, S. (2024). The philosophy of modern olympism through the eyes of ukrainian and american athletes. Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University. Series 15. Scientific and Pedagogical Problems of Physical Cu, (4(177)), 46-50. https://doi.org/10.31392/udu-nc.series15.2024.4(177).09

Dubinsky, Y. (2023). The olympic games and judo diplomacy: an exploratory discussion on country image in tokyo 2020. Communication &Amp; Sport, 12(1), 149-169. https://doi.org/10.1177/21674795231153663

Eime, R., Young, J., Harvey, J., Charity, M., & Payne, W. (2013). A systematic review of the psychological and social benefits of participation in sport for children and adolescents: informing development of a conceptual model of health through sport. International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity, 10(1), 98. https://doi.org/10.1186/1479-5868-10-98

Feng, X. and Humphreys, B. R. (2016). Assessing the economic impact of sports facilities on residential property values. Journal of Sports Economics, 19(2), 188-210. https://doi.org/10.1177/1527002515622318

Gjesdal, S. and Hedenborg, S. (2021). Engaging minority girls in organized youth sport in norway: a case study of a project that worked. Frontiers in Sports and Active Living, 3. https://doi.org/10.3389/fspor.2021.781142

Hartmann, D. (2024). Retheorizing the cultural politics of sport after a decade of activism, populism, and polarization. Journal of Sport and Social Issues, 48(1-2), 26-50. https://doi.org/10.1177/01937235241249364

Hilvoorde, I. v., Vorstenbosch, J., & Devisch, I. (2010). Philosophy of sport in belgium and the netherlands: history and characteristics. Journal of the Philosophy of Sport, 37(2), 225-236. https://doi.org/10.1080/00948705.2010.9714778

Isidori, E. (2010). Deconstructing sport: when philosophy and education meet in derrida's thought. Physical Culture and Sport. Studies and Research, 48(1), 15-20. https://doi.org/10.2478/v10141-010-0002-4

Jiang, X. (2020). National culture and art and national traditional sports. International Journal of Art Innovation and Development, 1(4). https://doi.org/10.38007/ijaid.2020.010403

McNamee, M. (2004). Philosophy of sport. Nursing Philosophy, 5(2), 182-183. https://doi.org/10.1111/j.1466-769x.2004.00170.x

Meeuwsen, S. and Kreft, L. (2022). Sport and politics in the twenty-first century. Sport, Ethics and Philosophy, 17(3), 342-355. https://doi.org/10.1080/17511321.2022.2152480

Mika, M. (2016). Pedagogical values of olympic education. Studies in Sport Humanities, 20, 21-26. https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.6486

Peters, M. A. (2019). Critical philosophy of sport. Educational Philosophy and Theory, 52(8), 805-810. https://doi.org/10.1080/00131857.2019.1662296

Piepiora, P. and Piepiora, Z. (2021). Personality determinants of success in men's sports in the light of the big five. International Journal of Environmental Research and Public Health, 18(12), 6297. https://doi.org/10.3390/ijerph18126297

Piepiora, P., Piepiora, Z., & Bagińska, J. (2022). Personality and sport experience of 20–29-year-old polish male professional athletes. Frontiers in Psychology, 13. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.854804

Prüschenk, N. and Kurscheidt, M. (2020). Towards a model of olympic social capital: theory and early evidence. Current Issues in Sport Science (CISS). https://doi.org/10.15203/ciss_2020.001

Quintilio, N. K., Marconi, J., & Souza, V. (2018). Meanings of competing: the multiple understandings of the championship experience among elementary school students. Olimpianos - Journal of Olympic Studies, 2(1), 362-378. https://doi.org/10.30937/2526-6314.v2n1.id45

Rahman, M. and Lockwood, S. (2011). How to ‘use your olympian’: the paradox of athletic authenticity and commercialization in the contemporary olympic games. Sociology, 45(5), 815-829. https://doi.org/10.1177/0038038511413426

Raso, G. and Cherubini, D. (2023). Sport tourism and regional economic development. Scientific Journal of Sport and Performance, 3(1), 108-121. https://doi.org/10.55860/jkwx7277

Ratten, V. (2010). The future of sports management: a social responsibility, philanthropy and entrepreneurship perspective. Journal of Management &Amp; Organization, 16(4), 488-494. https://doi.org/10.1017/s1833367200001887

Reid, H. L. (2020). Athlete agency and the spirit of olympic sport. Journal of Olympic Studies, 1(1), 22-36. https://doi.org/10.5406/jofolympstud.1.1.0022

Şakar, M. (2022). Tarihsel ve toplumsal seyri açisindan spor etiği. Journal of Global Sport and Education Research, 5(2), 1-9. https://doi.org/10.55142/jogser.1136113

Smart, B. (2018). Consuming olympism: consumer culture, sport star sponsorship and the commercialisation of the olympics. Journal of Consumer Culture, 18(2), 241-260. https://doi.org/10.1177/1469540517747146

Šukys, S. and Majauskien, D. (2014). Effects of an integrated olympic education program on adolescent athletes' values and sport behavior. Social Behavior and Personality: An International Journal, 42(5), 811-821. https://doi.org/10.2224/sbp.2014.42.5.811

Šukys, S. and Majauskienė, D. (2018). The attitude towards olympism values of pupils in schools implementing and not implementing integrated olympic education. Baltic Journal of Sport and Health Sciences, 4(91). https://doi.org/10.33607/bjshs.v4i91.179

Theodorakis, Y., Georgiadis, K., & Hassandra, M. (2024). Evolution of the olympic movement: adapting to contemporary global challenges. Social Sciences, 13(7), 326. https://doi.org/10.3390/socsci13070326

Topdemir, H. G. (2009). Felsefe nedir? bilgi nedir?. Türk kütüphaneciliği, 23(1), 119-133.

Zhou, Z. (2023). The assemble of olympism and nationalism: a social philosophical analysis in beijing 2022 winter olympic games as a case study. Философия И Культура, (4), 167-182. https://doi.org/10.7256/2454-0757.2023.4.40504